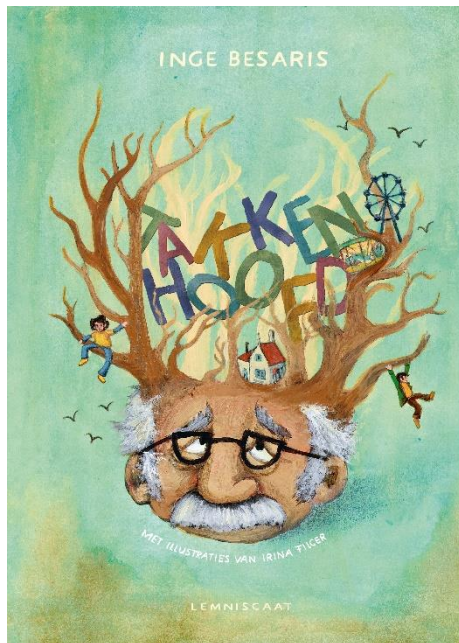

Lessuggesties

ISBN: 9789047714965

Prijs: € 15,99

Over het boek

Sofie is een kermiskind. Haar ouders hebben een reuzenrad en een oliebollenkraam, maar tijdens het kermisseizoen, van april tot november, woont Sofie bij haar opa. Opa woont in een piepklein huisje in het bos – een heerlijke plek. Het enige nadeel is dat de school in het dorp zo'n vervelende meester heeft.

Dit jaar zit er een nieuwe jongen in de klas, Mo. Zijn ouders hebben de Super Donya, een piepkleine, stampvolle, superlekker ruikende winkel. Al snel zijn Sofie en Mo dikke vrienden.

Maar er is iets vreemds aan de hand met Opa. Gaat het wel goed met hem? En kan Sofie wel bij hem blijven? De meester heeft namelijk een zus die directrice is van Huize Avondrood. Zij begint zich overal mee te bemoeien... en dat gaat helemaal de verkeerde kant op.

Meer informatie op: www.lemniscaat.nl

Over de auteur

Inge Besaris is schrijver en theatermaker. Onder de naam Theater Snater maakt ze met haar partner sinds 1984 voorstellingen voor kinderen in de basisschoolleeftijd.

Takkenhoofd

Inge Besaris

Met illustraties van:

Irina Filcer

Vakken en lesonderdelen: taal, Nederlands, biologie, handenarbeid, burgerschap, algemene ontwikkeling

Ze schreef onder andere voorleesverhalen voor Sesamstraat en in 2021 debuteerde ze bij Lemniscaat met *Ridder Tim*.

Over de illustrator

Irina Filcer werkte jarenlang als straattheatermaker en steltenloper bij internationale gezelschappen. Sinds 2004 werkt ze als filmmaker, animator, grafisch ontwerper en illustrator. Samen met haar partner bouwt ze video-installaties en tentoonstellingen en ontwerpt ze bordspelen. *Takkenhoofd* is haar debuut bij Lemniscaat.

Thema's: vriendschap, dementie, kermis, verantwoordelijkheidsgevoel, verlies

Lessuggesties

Doelgroep:	<i>Takkenhoofd</i> is geschikt voor kinderen vanaf 10 jaar. Onderstaande opdrachten zijn bedoeld voor leerlingen vanaf groep 6 van het basisonderwijs.
Tijdsinvestering:	Afhankelijk van de gekozen opdrachten variërend van een half lesuur tot meerdere uren.
Uitvoering:	Klassikale of individuele start, vervolgvulling zowel individueel als in groepjes mogelijk.

Inleiding

Toon de omslag van *Takkenhoofd*. Vraag uw leerlingen:

- naar wat zij zien op de omslag,
- naar wat de illustrator, volgens hen, met de tekening heeft willen tonen,
- naar wat zij denken dat het onderwerp van het boek zal zijn.
- Kent iemand de uitdrukking: *takkending*?
Leg uit dat sommige mensen dit woord gebruiken wanneer ze iets een heel vervelend ding vinden, een fiets die steeds kapot gaat (takkenfiets); een stoplicht dat altijd net op rood springt als jij er aan komt (takkenstoplicht) enz. Wat zegt bovenstaande uitleg over het hoofd van opa?

- Wanneer zou een hoofd een takkenhoofd zijn? Wat is er dan mis? Wanneer gebeurt het dat er iets mis is met/in een hoofd? In welke levensfase vaak (maar niet altijd)?
- Stap nu eventueel over naar een klassengesprek over dementie en diverse aspecten die daarmee samenhangen.
- U kunt nu ook overstappen naar het voorlezen van de achterflaptekst en het aanbieden van *Takkenhoofd* aan uw leerlingen.

Tip 1

U kunt er ook voor kiezen het YouTube-filmpje te introduceren, dat werd gemaakt bij *Takkenhoofd*. U vindt hem [hier](#). Via dit filmpje, dat slechts de omslag toont, is een deel van het verhaal te beluisteren.

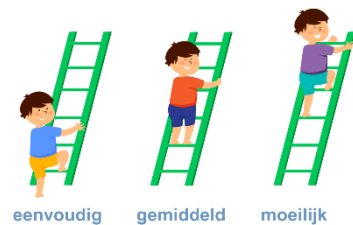
Tip 2

U kunt er ook voor kiezen de trailer bij *Takkenhoofd* aan uw leerlingen te tonen ter introductie. De trailer vindt u [hier](#).

Uitvoering

Maak een selectie uit de onderstaande lessuggesties en leid deze in bij de leerlingen.

De moeilijkheidsgraad van de opdrachten wordt aangegeven met de volgende symbolen:

Boekmenu

Kies een opdracht van het Boekmenu uit de bijlagen en maak deze bij *Takkenhoofd*.

Tip

Overleg eventueel eerst met je juf of meester over je keuze.

Kermis

Voor de docent

De jaarlijkse kermis in Tilburg is wereldberoemd. Het is de grootste kermis van Nederland en vindt plaats in de laatste volle week van juli. Er staan jaarlijks meer dan tweehonderd attracties.

Op dit [internetadres](#) staan veel verschillende opdrachten die zijn gekoppeld aan de kermis. Kies een passende opdracht voor uw leerlingen en laat deze uitvoeren.

Takkenmobiel

Een takkenhoofd is niet fijn om te hebben. Een takkenbeen of takkenarm ook niet. Dat zijn allemaal lichaamsdelen die niet zo goed werken als je graag zou zien. Maar daarmee zijn echte takken, afkomstig van bomen, natuurlijk niet slecht. Integendeel: met takken kun je heel leuke dingen maken.

Opdracht

Ga in parken, bosjes of in een groot bos op zoek naar afgevallen takken. Kies de meest rechte en neem deze mee naar huis. Verzamel ook touw en andere dingetjes uit de natuur, zoals vogelveren, bloemen met een steeltje eraan die je kunt drogen, mooi gevormde kleine takjes, schelpen (liefst met gaatjes erin), enz.

Knip stukjes touw af en bind daar je kleine vondsten aan vast. Knoop een langer touw aan de grotere, rechte tak van ongeveer dertig of veertig centimeter lang. Het touw moet zo stevig zijn dat je het aan een spijker kunt hangen. Bind nu aan de rechte tak de kleinere touwtjes met natuurvondsten vast en klaar is je kunstwerk.

Tip

Op internet zijn veel verschillende vormen van takkenkunstwerken te vinden. Kijk bijvoorbeeld [hier](#).

Hapjes uit andere landen & voorleesmiddag

Mostafa – Mo – is de klasgenoot en vriend van Sofie. Bij hem thuis worden lekkere hapjes gemaakt. Dat kunnen jij en je klasgenoten vast ook.

Opdracht

- Begin bij het begin: verzamel allerlei recepten van lekkere, niet te ingewikkelde hapjes en schrijf ze op in je eigen verzamelboek *Hapjes van de kleine kok*. Je vindt dit verzamelboek in de bijlage. Print zoveel bladzijden als

je nodig denkt te hebben en stop ze in een losbladige map zodat je later je verzamelboek nog kunt uitbreiden.

- Maak alleen, of met anderen samen, allerlei lekkere hapjes uit je eigen verzamelboek. Sommige hapjes kun je ook kant-en-klaar kopen. Vraag altijd even begeleiding van een volwassene als je dit wilt gaan doen.
- Organiseer in jouw klas of groep een voorleesmiddag met thee en serveer er lekkere hapjes bij. Die hapjes kunnen uit het buitenland komen, maar denk ook eens aan blokjes kaas, tomaat met stukje mozzarella, rauwe worteltjes, radijsjes, enz.

Dementie

De opa van Sofie heeft dementie. Dat is een ellendige ziekte waardoor mensen dingen vergeten die ze vroeger wel wisten. Hoe vervelend de ziekte is, lees je in *Takkenhoofd*.

Opdracht

Ga op zoek naar de volgende onderwerpen en maak een poster waarop je de informatie schrijft. Vergeet niet om ook plaatjes op je poster te plakken of af te wisselen in lettertypes en lettergrootte.

- Wat is dementie?
- Welke soorten dementie zijn er?
- Hoeveel mensen hebben dementie?
- Hebben alleen oude mensen last van dementie?
- Hoe kun je omgaan met dementie?
- Enz.

Hot Seat

Lees *Takkenhoofd*. Probeer je zo goed te verplaatsen in Sofie (of als je dat wilt, in Mo, in Opa of in Remi, de boswachter) dat je hun rol zou kunnen innemen.

Organiseer nu een Hot Seat. Wat dat is, vind je [hier](#).

Voor de docent

De Hot Seat is een geweldige opdracht maar wel een lastige. Het verdient aanbeveling uw leerlingen hierbij te begeleiden.

Laat het publiek of de journalist goede en open vragen voorbereiden voor de spelers.

Bezoek aan een verzorgingshuis

Sommige mensen in verpleeg- of verzorgingshuizen krijgen weinig bezoek. Bespreek met je docent of het mogelijk is om een bezoek aan een verpleeg- of verzorgingshuis te organiseren. Ga er heen om een kopje thee of een glaasje limonade te drinken of een spelletje te doen. Houd er daarbij rekening mee dat sommige mensen door hun ouderdom en wellicht dementie een beetje in de war kunnen zijn. Schrik daar niet van, maar maak er gewoon een gezellig bezoek van.

Vogelsoorten

'Opa kent alle vogelsoorten in het bos en hij kan er zo mooi over vertellen dat Sofie ze vanzelf onthoudt' (bladzijde 18 van *Takkenhoofd*).

Hoeveel vogelsoorten ken jij?

Opdracht

In de bijlagen vind je een vogelobservatieformulier. Kijk gedurende een bepaalde periode (twee weken, een maand of het hele schooljaar) om je heen en zet een vinkje bij de vogelsoort die je in je eigen leefomgeving observeert. Vergelijk jouw formulier met dat van anderen uit je klas.

Droomcarrousel

De ouders van Sofie hebben een draaimolen op de kermis. De draaimolen heet Droomcarrousel en alle dieren erop hebben een bijzondere vorm. Er is bijvoorbeeld een eenhoorn met vleugels, een olifant met een schommelslurf, een draak met een glijbaantong en een grote walvis met een zitzak in zijn mond.

Opdracht 1

In de bijlagen vind je een kleurplaat met gewone draaimolendieren. Kleur de plaat en ontwerp er ook een kermisomgeving omheen.

Opdracht 2

Ontwerp een of meer dieren voor op de draaimolen van Sofies familie. Gebruik hiervoor de carrousel uit de bijlage zonder draaimolendieren. Teken de zelf ontworpen dieren hierop. Het mag een eenhoorn met vleugels zijn, een olifant met schommelslurf, een draak met glijbaantong, een grote walvis met een zitzak in zijn mond of nog een heel ander dier.

Je mag je dier ook maken van papier-maché of ander materiaal.

Vriendschap

Sofie leert Mo kennen wanneer ze op haar zomerschool komt. Ze worden dikke vrienden.

Opdracht

Teken je beste vriend of vriendin in het portretlijstje dat je in de bijlagen vindt. Die beste vriend(in) mag ook een denkbeeldig wezen of een dier zijn.

Afsluiting

U kunt het project rond *Takkenhoofd* afronden door uw leerlingen hun werk te laten presenteren aan elkaar of aan ouders, familie en/of vrienden. Het zou leuk zijn als er in de school of het lokaal een (semi-) permanente plek voor het werk van de leerlingen wordt ingeruimd.

U kunt *Takkenhoofd* gebruiken om met uw leerlingen in gesprek te gaan over grootouders (of andere familieleden), ziekten en gemis. Hierbij kunt u eventueel een gast uitnodigen voor het beantwoorden van specifieke vragen, denk aan de schoolarts, een medewerker van een verzorgings- of verpleeghuis, een ervaringsdeskundige of een ander die u geschikt acht. Een open klassengesprek tussen u en uw leerlingen in een veilige setting en over het onderwerp van *Takkenhoofd* kan echter ook al heel waardevol zijn.

Organiseer een voorleesmiddag met lekkere hapjes. Eventueel kan tijdens de middag natuurlijk ook voorgelezen worden uit *Takkenhoofd*.

1

Maak een
boekverslag

9

Ga op zoek naar
een muziekstuk of
een gedicht dat
bij het verhaal
past

8

Schrijf een
verzonden
interview met
een
verhaalfiguur

2

Teken
de
hoofdpersoon

3

Maak een
stripverhaal
van een stuk
van het
verhaal

4

Bedenk een
nieuw slot
voor het
verhaal

5

Maak een collage
van plaatjes en
teksten die bij
het boek passen

6

Schrijf een
brief
aan de schrijver
en stuur hem
echt op

7

Maak een
gerecht
dat bij het
boek past

Boekmenu

Het boekmenu

1

Een sjabloon voor een boekverslag vind je op www.lesmaker.be

2

Gebruik zoveel mogelijk gegevens over het uiterlijk van de persoon uit het boek dat je hebt gelezen.

3

Gebruik minstens vier en maximaal acht vakjes voor je stripverhaal.

4

Zou het verhaal ook anders kunnen aflopen dan het doet? Bedenk een ander slot en schrijf die op in maximaal anderhalf kantje.

5

Gebruik tijdschriften en kranten om plaatjes, teksten en letters op te zoeken en uit te knippen. Maak daar je plakwerk mee. Zorg ervoor dat je kunt uitleggen waarom je je materialen vindt passen bij het boek dat je hebt gelezen.

6

Welke vragen of opmerkingen heb je voor de schrijver? Schrijf die op.

7

Wat voor soort gerecht of hapje past bij het verhaal dat je hebt gelezen? Zoetigheid of een stampot? Maak het gerecht en leg uit waarom je het hebt gekozen.

Tip: vraag hulp van een volwassene.

8

Bedenk vragen die je een verhaalfiguur zou willen stellen en schrijf die op. Geef zelf de antwoorden maar verplaats je daarbij in de verhaalfiguur van je keuze.

9

Kies een muziekstuk of gedicht en leg uit waarom je het hebt gekozen bij je boek.

VOGELS UIT DE BUURT

observaties

<p>roodborstje</p> <input data-bbox="470 728 558 817" type="checkbox"/>	<p>kraai</p> <input data-bbox="877 593 965 683" type="checkbox"/>	<p>pimpelmees</p> <input data-bbox="1300 604 1388 694" type="checkbox"/>
 <p>merel</p> <input data-bbox="486 1131 574 1220" type="checkbox"/>	 <p>specht</p> <input data-bbox="869 1131 957 1220" type="checkbox"/>	 <p>duif</p> <input data-bbox="1300 1153 1388 1243" type="checkbox"/>
 <p>reiger</p> <input data-bbox="446 1467 534 1556" type="checkbox"/>	 <p>koolmees</p> <input data-bbox="821 1534 909 1624" type="checkbox"/>	 <p>mus</p> <input data-bbox="1157 1556 1244 1646" type="checkbox"/>
 <p>meeuw</p> <input data-bbox="470 1937 558 2027" type="checkbox"/>	 <p>ekster</p> <input data-bbox="877 1960 965 2049" type="checkbox"/>	 <p>kievit</p> <input data-bbox="1324 1792 1412 1881" type="checkbox"/>

HAPJES

VAN DE KLEINE KOK

Nodig

A large white rectangular area with horizontal blue lines, intended for writing.

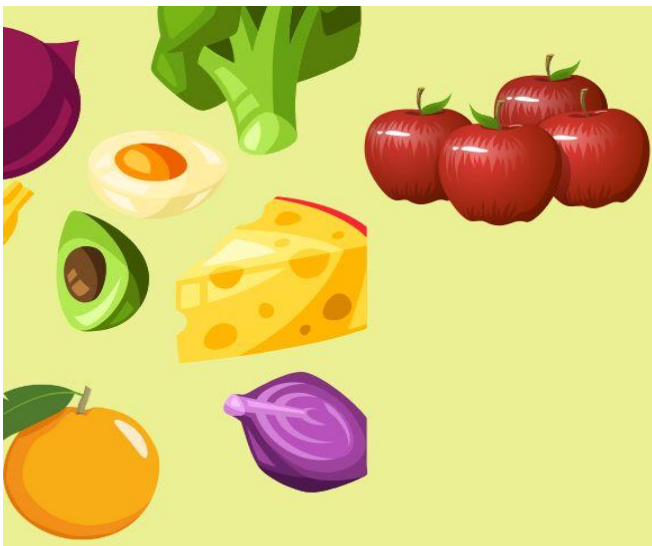

Recept

A large white rectangular area with horizontal blue lines, intended for writing a recipe.

Nodig

A large, white, lined writing area with horizontal blue lines, intended for a student to write their response to the prompt 'Nodig'.

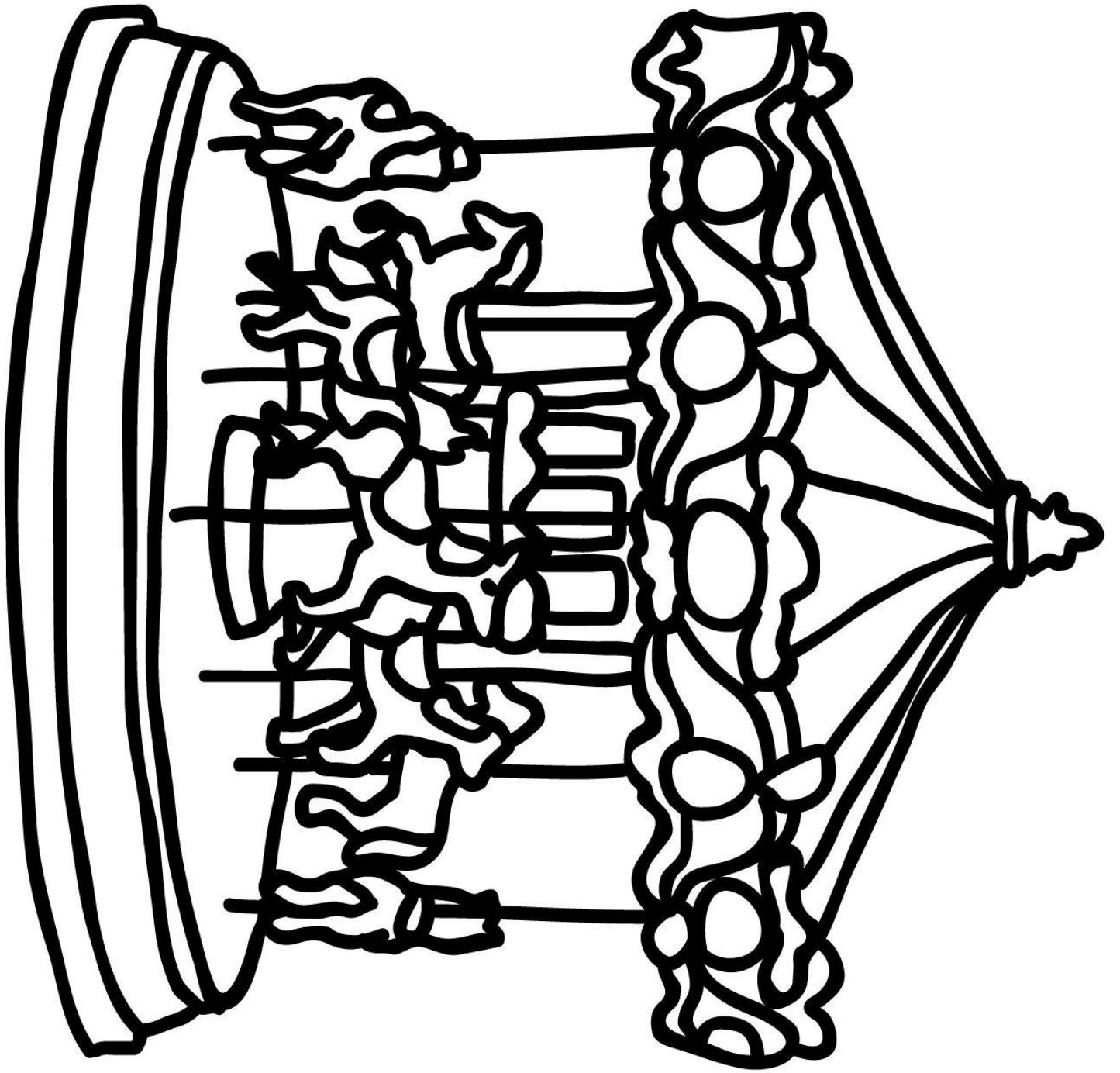
Recept

A large area of horizontal blue lines on a white background, intended for writing a recipe.

Print op A3-papier en ontwerp je eigen carrousel dieren.

